

Kirjo

10-11

Onomatofobia

Onomatofobia on läpileikkaus Etelä-Pohjanmaan Opiston kirjoittajalinjan Kirjon tuotoksista lukuvuonna 2010–2011.

SISÄLLYS

Tero Hannula Kirjoittamisen käskyjä 3

Virtaa! -projekti

Martti Isotalo Hopeinen kuu 6

Ville Meriläinen Keinu kanssani 7

Henry Aho Armi 7

Katariina Pirilä Janne-parka 8

Katriina Kojola Sydänsuruja 9

Henry Aho Ikkunaprinssi 10

Veera Kujala Kaksi katkelmaa 11

Henry Aho Amor 12

Työpajojen helmiä

Martti Isotalo Katkelma romaanikäsittekirjoituksesta Erakko 14

Katariina Pirilä Runoja kokoelmasta Masenneus 22

Henry Aho Novelli Lokinpoikanen 23

Katriina Kojola Novelli Talo 27

Ville Meriläinen Runoja 29

Veera Kujala Novelli Hetket 41

Kansikuva: Veera Kujala

Kirjoittamisen käskyjä

- varsinkin vasta-alkajille, etenkin edistyneille

“Ever tried, ever failed. No matter. Try again. Fail again. Fail better.”

- Samuel Beckett.

(Perimätiedon mukaan Beckettin esikoisteoksen käsikirjoitus hylättiin eri kustantamoissa yhteensä 52 kertaa. Vuonna 1969 Beckett voitti Nobelin kirjallisuuspalkinnon.)

“Epäonnistu. Älä epäonnistu.”

- Tero Hannula

(Hannulan esikoisteoksen käsikirjoitus hylättiin eri kustantamoissa yhteensä neljä kertaa. Hannula aikoo kirjoittaa jatkossakin niin ettei koskaan voita ainuttakaan kirjallisuuspalkintoa.)

1. Kun ne sanovat että näin kirjoitetaan hyvää tekstiä, kysy miten niin. 2. Kun ne sanovat ettei näin kirjoiteta, kirjoita juuri niin. 3. Kun ne sanovat että olet luonnonlahjakkuus, harjoittele. 4. Kun ne käskevät siistiä kieltäsi, kirjoita härskimmin. 5. Kun ne sanovat että harjoitus tekee mestarin, laiskottele. 6. Kun ne käskevät kirjoittaa dialogia, kirjoita toimintaa. 7. Kun ne käskevät kirjoittaa toimintaa, kirjoita maisemakuvausta. 8. Kun ne käskevät kirjoittaa maisemakuvausta, heitä paperi roskikseen. 9. Kun ne antavat uuden paperin, katkaise kynä. 10. Kun ne antavat teippiä kynän korjaamiseen, teippaa sillä pääsi pilviin. 11. Kun ne kirjoittavat ohjelistan, älä tottele ainuttakaan niiden ohjeista. 12. Jos tottelet, tottele väärin.

Olen kirjoittanut ennen kuin minua on opetettu, olen opiskellut kirjoittamista, olen opettanut kirjoittamista, olen lukenut huonoja tekstejä hyviltä kirjoittajilta ja hyviä tekstejä huonoilta kirjoittajilta, olen lukenut kouluttamattomien tekstejä ja koulutettujen tekstejä ja kokemuksen mukaan molemmista löytyy yhtä pieni osuus loistavia tekstejä, mutta kirjoittajakoulutusta saaneet kirjoittavat todennäköisemmin hyvin. Kirjoittajakoulutusta saaneet kirjoittavat huomattavasti harvemmin tosi huonosti.

Jos haluaa kirjoittaa loistavasti, on otettava riskejä. On flirttailtava huonouden kanssa, on lähenneltävä patetiaa. On hyväksyttävä se mahdollisuus, että runosta voi tulla aivan surkea tai novellista todella kömpelö. Silloin, ja vain silloin, siitä voi tulla nerokas.

Jos haluaa kirjoittaa hyvin, on vältettävä riskejä. On kirjoitettava perusvarmaa tekstiä, noudatettava sääntöjä, sisäistettävä koko joukko kirjoittamisen ohjeita ja varmuuden vuoksi pyydettyä palautetta useammalta kaverilta (ja sitten muokattava niin, ettei kukaan kavereista pidä enää tekstiä huonona). Tähän kirjoittajakoulutus on poikkeuksetta suureksi avuksi.

Jos haluaa kirjoittaa loistavasti, on osattava kirjoittaa hyvin.

Kauheinta mitä kirjoittaja voi tehdä, on mennä kouluun.

Parasta mitä kirjoittaja voi tehdä, on mennä kouluun.

Molemmat väitteet ovat totta.

Siinä, että kirjoittaa "vain hyvin", ei ole mitään hävettävää. Suurin osa kirjailijoista kirjoittaa vain hyvin. Suurin osa Finlandia-voittajista kirjoittaa vain hyvin, suurin osa myyntitilastojen kärjistä kirjoittaa vain hyvin.

Siinä, että kirjoittaa huonosti, on paljon ylpeiltävää. Silloin tietää, että on yrittänyt, että on ehkä ottanut riskin, että on mahdollisesti ollut hyvin lähellä loistavaa, mutta jostain syystä keikahtanut väärälle puolelle veitsenterää. Ainakin jonkun mielestä.

Se, että on osattava kirjoittaa hyvin, ei tarkoita sitä, että pitäisi opetella kirjoittamista niin kauan että osaa hyvin, ja sitten vasta ottaa riskejä. Riskeeraus kannattaa aina. Varsinkin silloin kun yritys epäonnistuu. Kirjoittamisessa, kuten missään muussakaan tärkeässä, ei nimittäin ole epäonnistumista. On vain onnistumista joka on vielä kesken.

Keskeneräisyydessä, ja vain keskeneräisyydessä, on loistavan onnistumisen siemen. Olkaamme aina kesken

Tero Hannula, kirjailija, kirjoittamisen opettaja

VIRTAA!

Kirjoittajalinja teki lukuvuonna 2010–11 yhteistyötä tanssitaiteen opintolinjan kanssa. Yhteistyön tuloksena syntyi draamallinen tanssiesitys Virtaa! Olavi Virran ikiaikaisen viisauden innoittamana. Kirjoittajalinjan tekstit sitoivat kappaleet yhteen ja loivat tarinan kaaren, joka sai paitsi kirjoittajansa ja esittäjänsä, myös yleisönsä jalat mamboamaan papan kanssa ja silmät katsomaan hopeista kuuta, vaikka maan kahleet saivatkin surun viiltämään järjettömän lemмен riivaamaa sydäntä.

“Vaativa!”

“Antoisa.”

“Mielenkiintoisia kirjoittamisen rajoitteita...”

“Sanoa eri tavalla – tanssillisesti?”

“Työlästä!”

“Hiominen kannatti.”

“Syntyi suuri inho sanaa ’viiltää’ kohtaan.”

“Voi Virta minkä teit!”

“Oli kiehtovaa katsoa tanssiharjoituksia.”

“Itsemurha alkoi kuulostaa houkuttelevalta...”

HOPEINEN KUU

Taivaalla räiskyy

Rantakallio ei etsi suojaa, vesi kiehuu

Illan hopeinen katse on julma

Se valaisee aution rannan. Kallio kuihtuu ikävään

Ystäväsi tulee takaisin, ja taivas roihuaa taas

Huomenna. Lupaa lempeä hopeinen hymy, niin kylmä

Martti Isotalo

KEINU KANSSANI

- Armi: Miten saisin jonkun huomaamaan minut? katseet viiptyvät kohdallani vain hetken ennen kuin etsivät toisen tytön.
- Stefu: Kenethän hakisin tanssin? Tyttö seinustalla on kyllä sievä, mutta katselee vain kenkiinsä. Taitaa olla liian ujo minulle.
- Armi: Muut tytöt räpyttävät ripsiään ja vilkuttavat. Kehtaisinkohan...No, yrittänyttä ei laiteta.
- Stefu: Johan nyt Onkohan hän sairas vai yrittääkö kutsua luokseen, kun noin räpsyttelee.
- Armi: Yritinköhän liikaa...Ainakin hän huomasi minut. Tulisipa vielä hakemaankin.
- Stefu: Taas hän katselee kenkiään. Pitäisiköhän mennä kysymään, mikä niissä on niin ihmeellistä. Punasteleekin, mutta olkoon. Toivottavasti ei pyörry kesken kaiken.

Ville Meriläinen

ARMI

Odotin tätä iltaa koko pitkän talven ja kevään, odotin ja petyin. Miksi kukaan ei hae minua tanssimaan? Tyttöjä pokataan tanssin molemmilta puoliltani, mutta kukaan ei kumarra minulle. Kaikki muut tytöt ovat niin kovasti minua kauniimpia. Muilla on hienommat mekotkin, vaikka minä säästin rahaa monta kuukautta ja ompelin itse omani. Isä opetti minua tanssimaan iltaisin ja osaisin tanssia paremmin kuin nämä muut tytöt. Mutta eiväthän pojat sitä tiedä. Heitä kiinnostaa ainoastaan kauniit, maalatut kasvot ja kurvikkaat varatalot.

Isällä on aina tapana sanoa : ”Armi, olet omalla ihanalla tavallasi universumin kaunein ja herttaisin tyttö.” Kunpa pojatkin näkisivät saman kuin isä. Jos he vain tahtoisivat ja uskaltaisivat katsoa pintaa syvemmälle. Huomaisivat minut ja hakisivat tanssimaan. Minulle riittäisi yksi tanssi. Yksi ainoa vain ja olisin onnellinen.

Henry Aho

JANNE -PARKA

Ei Jannelta mitään puutu
On palvelusväkeä, maita ja metsää
Syntymäpäivät yhtä viikkojen kestävää juhlaa
Ystäviä riittää, ei ole koskaan poika yksin
Mutta jotain tiettyä hän kaipaa

Janne kylpee kaviaarissa
eivätkä parhaimmat viinit jää maistelematta
Hänen puutarhassaan saattaa törmätä uusiin kasvilajeihin
ja pukuvarastolla vaatettaa koko Aasian!
Mutta jotain puuttuu

Koskaan ei Janne pettymyksiä koe
Rahallahan onnea saa
Vaan vaikka Jannella on aina seuraa,
jotain ei edes hän voi omistaa
Niin kerrotaan

Katariina Pirilä

SYDÄNSURUJA

Neljä naista istuu kahvilassa, yksi heistä on jo 25 vuoden ikäinen, miten hän odottaakaan löytävänsä sen oikean.

Anna: Kuulehan Saara, olit tanssimassa viime lauantaina, pyörit nuoren herran käsivarsilla, Villehän hän oli.

Paula: Näin hänet, se mieskö joka käveli vähän kumarassa?

Saara: Se juuri, en pidä hänestä. Hänellä on liian suuret kädet.

Heli: Mutta mitä hän käsilleen voi, niillä varmaan haluaa suojella sinua.

Paula: Jospa sydämensä on särkynyt?

Heli: Aivan oikein, siksi kantaa taakkaa harteillaan.

Anna: Ja näyttää vanhemmalta kuin onkaan.

Paula: Ei ei, hän ei sovi sinulle.

Saara: Hän kyseleekin koko ajan mitä ajattelen.

Anna: Voi mokomaa, ethän itsekään ehdi seurata ajatuksiasi.

Saara: Ajattelen ihmeellisiä ajatuksia hänen seurassaan. En tahdo niitä.

Paula: Todellako, millaisia?

Saara: En puhuisi niistä.

Heli: Mikäs siinä nyt on, kerro toki.

Saara: Mietin minne maailma loppuu, mitä on meren takana, miksi olen minä enkä joku muu.

Anna: Pyh, en koskaan ajattele meren rantoja pitemmälle.

Paula: Enkä minä.

Anna: Jospa et tapaisi häntä enää.

Paula: Niin juuri.

Heli: Saat nähdä, lopulta voit jäädä yksin eikä kukaan suojele sinua.

Anna: Katsokaa hyvät naiset, tuolla Ville kävelee joku tyttö kainalossaan.

Saara: Älä viitsi, enhän minä ollut hänestä kiinnostunut.

Heli: Silti kätesi ovat tyhjä, sylissäsi yksinäisinä kuin pienet varpuset.

IKKUNAPRINSSI

- Hei, sinä siellä! Voisitko pysähtyä?
- Anteeksi, kuka puhui? Missä te olette?
- Täällä, lasin takana. Voisitko auttaa minua?
- Mutta teidän olette nukke! Miten minä muka voisin teitä auttaa?
- Tule, hae minut pois täältä. Jos minut vapautat, olen ikuisesti sinun.
- Mutta teidän olette nukke!
- Niin olen, mutta voin rakastaa sinua paljon enemmän kuin ihminen koskaan voisi.
- Mutta teidän olette nukke. Kovin kaunis nukke.
- Minä pysyn ikuisesti kauniina enkä koskaan vanhene. Vapautatko minut, tahdotko omaksesi?
- Mutta teidän olette nukke! Tämä on niin outoa. Minun täytyy ajatella asiaa.
- Pidä kiirettä rakkaani. En ole täällä ikuisesti.

En pystynyt sen jälkeen kunnolla nukkumaan. Kun suljin silmäni, ajatukseni vaelsivat kasvoihin, jotka hymyilivät ikkunan takana. Nukkeen, joka oli luvannut kuulua minulle. Lähdin noutamaan tyttöäni, prinsessaa kulkemaan ikuisesti uskollisena vierelläni. Ikkuna oli tyhjä. Nukkenei jaksanutkaan odottaa minua. Hän oli poissa.

Henry Aho

KAKSI KATKELMAA

Mies kävelee järkyttyneenä ystäviensä luo, istuu ja paiskaa hattunsa maahan.

- Kai te näitte mitä tapahtui?
- Kaikkihan sen näkivät
- Miten hän voi tehdä minulle näin? kaikkeni yritin, puin parhaan pukuni ja ruusupuskankin ostin.
- Niin, sellaisia ne naiset ovat. Kauniita kukkia, kylmiä sisältä.

Valkea hehku katoavassa

hetki hiljaisuudessa

Sanat raiskaamassa muistojani

heitellen

huutaen

kiljuen ylöspäin

Missä olen

minne menen

ilman häntä on pimeä.

Veera Kujala

AMOR

Rakkaus! Ihana, painava tunne rinnassani.

Katseesi saa väreet kulkemaan läpi kehoni varpaista korviin saakka.

Matala äänesi täyttää ajatukseni punaisin villiruusuin.

Olen koko illan odottanut vain kahta sanaa.

Lopulta lausut: ”Saanko luvan?”

Kuin unessa leijun kanssasi keskelle tanssilattiaa.

Karhea kätesi koskettaa hellästi omaani.

Toinen painaa minua selästä kohti vahvaa syliä.

Otat minut turvalliseen otteeseen.

Pyörimme hiljaa parketilla.

Pyörimme, kunnes ympäristö hitaasti katoaa.

Kuin usva katoaa auringon edestä.

Painan pääni vasten olkapäätä.

Musiikki vaimenee, tanssi lakkaa.

Katson silmiisi enkä tahtoisi päästää irti.

Saatat minut yöllä kotiin.

Odotan ja pelkään suudelmaa.

Sillä suudelma päättää iltamme.

Pieni, kaunis hetki ennen hyvästejä.

Henry Aho

TYÖPAJOJEN HELMIÄ

Opiskelijat kirjoittivat Kirjon lukuvuoden 2010–2011 aikana EP:n Opistolla Tero Hannulan, Tarja Kosken, Lea Vanamon ja Jaana Ala-Huissin ohjauksessa satoja liuskoja tekstiä. Tekstin laatu vaihteli loistavan, turmiollisen, häpäisevän ja ramman rajaseuduilla. Tunteilla syntyi mm. mahdollisimman huonoja seksikohtauksia, puhuvia murhājäniksiä ja vallankaappausta suunnittelevia munia, sekä laajemmista teksteistä mm. lupaavia suunnitelmia ja kokonaisia käsikirjoituksiakin. Tässä näytettä mahdollisesti niistä kaikista. Osa teksteistä, mm. Katariina Pirilän runot, on synnytetty lähiopetukseen integroiduilla Jyväskylän avoimen yliopiston kirjoittajakursseilla.

“Valinnanvaikeutta!”

“Johan oli tiukka deadline!”

“Asenneongelmia!”

“Julkaiseminen on hyvä kannustin, vaikei sillä merkitystä olekaan.”

“Helppoa oli, kun oli niin paljon materiaalia.”

“Jotain ketuista, emmä saanut mitään selvää. Ketut siitä.”

“Onneksi on produktiivinen viimetinka.”

“Helppoa kuin mikä!”

Toimittajan työssä on runsaasti sidoksia, jotka vaikuttavat kirjoittamiseen. Vuosien mitaan ulkopuolisten asettamat rajat alkoivat tympiä siinä määrin, että aloitin luovan kirjoittamisen opiskelun päätoimisesti. Päätökseen vaikutti unelma täydellisestä ilmaisun vapaudesta: aurinko ei paista eikä kuu kumota, jos itse en sitä halua.

ERAKKO

1. LUKU

Jäätynyt järvenselkä häikäisee kirkkaana helmikuisen aamupäivän auringossa. Yöllä satanut lumi kätkee metsäisten saarten ääriiviivat valkoiseen erämaahan. Juhani siristää silmiään ja ihmettelee kaunista näkymää. Luonto haluaa esittää puhtaampaa kuin on, äiti maa on meikannut turmeltuneet kasvonsa.

Nelikympin miehen liikkeet viestivät hyvää fyysistä kuntoa. Hän sulkee hirsimökin oven ja upottaa nahkasaappaansa puolimetrisen uuteen lumeen. Jalat harppovat jäntevästi loivaa mäntyrinnettä alas rantaan. Manikyryristä on sen verran aikaa, että kynnet kelpaavat viikon ikäisen parransängen raapimiseen. Kutina kiusaa myös päänahassa ja selässä ja koko kehossa: pesemättömyys kuuluu osana Juhaniin viimeisimpään projektiin. Hän on päättänyt vieraantua teennäisestä ihmisten maailmasta astumalla poluille, joita vain rohkeimmat uskaltauvat kulkea. Mutta ilkeä kutina pystyttää esteitä erakotielle, punaiseksi maalattu rantasauna uhkaa nostaa tien kokonaan pystyyn. Saunan lämmittäminen viekottelee niin, että Juhani vihastuu itselleen.

”Viikko luonnossa pehmittää sivilisaation uhrin kaipaamaan mukavuuksia. Mutta toisaalta; ovathan Suomen metsäläiset kylpeneet aina. Puhtaus on hyve eikä heikkous, pestykin mies voi olla lujaa visakoivua!”

Hätäinen filosofointi tuntuu niin vakuuttavalta, että Juhani laittaa saunan lämpenemään ilman omantunnon tuskia. Hän täyttää vesipadan lumella ja lisää uutta vanhan sulaessa. Valkoisesta jauheesta syntyy virkeää vettä, joka vaikuttaa raikkaalta kuin erämaan lähde. Lämpöä räiskyvä kiuas ajaa pakkasta ulos löylyhuoneesta ja miehen olo kevenee hiljaiseksi hyräilyksi: ”Pian lähtee kutina, lal lal laa, saatana.”

Tosiasiat kuiskivat Juhani, että pako harhaisesta todellisuudesta onnistuu varmasti. Hirsimökki piilottelee kaukana erämaan kainalossa, radio ja televisio eivät manipuloi ajattelua eikä sanomalehti vääristä kirkastuvaa käsitystä elämän tarkoituksesta. Lähin naapuri on autiotalo, joka maatuu ketään häiritsemättä kolmen kilometrin päässä kuoppaisen metsäautotien takana. Rakennus joutui luovuttamaan asukkaansa Ruotsiin peltojen paketoinnin aikakaudella kauan siten.

Mikä rauha! Ei häivääkään läähättävän työpaikan kaoksesta, johon Juhani ei enää alistu. Pomo kuuli ryöpyyn totuuksia, eikä osannut kuin ällistellä puhujan katkeransävystä vuodatusta: aina äärimmäisyyksiä karttava mies, uraputken vahvassa imussa etenevä toimittaja katkoo siltoja takanaan. "Varmasti menivät poikki", Juhani hymyilee nyt. Hän tuntee itsensä vapaaksi, mutta joku ikävä aavistus häilyy epämääräisenä taustalla. Ikään kuin hän olisi haukkunut väärää puuta, kieltänyt kannustavan esimiehensä ja itsensä, heittänyt elämänsä tunkiolle. Ja mitä sitten kun säästöt on syöty; ei kalalla ja leivällä voi itseään kunniallisesti elättää.

Alkava hikoilu ajaa miehen takaisin pakkaseen, levottomana harhaileva katse kiinnittyy lumiseen möykkyyn lähellä saunaa. Kumpare on talven kätkemä savustusuuni, jonka Juhani parikymppisenä muurasi luonnonkivistä. Tai jos totuuden taivutteluun altis mieli oikein tarkkaan haluaa muistaa, hän oli muurarin apupoikana kun tämä taiteili teostaan. Silloin elämä janotti hillittömästi, uraputken pää oli raollaan, nuori vaimo odotti heidän ensimmäistä lastaan.

Mies yrittää häivyttää ahdistaviksi muuttuneet muistot mielestään keskittymällä paiskomaan lunta uunin päältä. Hänen rakuunapataljoonasta takavarikoimansa kenttälapio heiluu puoli tuntia. Tulen sytyttäminen kestää peräti tunnin, sillä vesisadetta seurannut pakkaneen on tehnyt klapeista jääpalikoita. Tulen vihdoon palaessa Juhani vilkaisee saunan terassin tukihirressä jököttävää suurta mittaria, jonka hän nuoruuden hullussa humalassa repi irti apteekin seinästä. Mittarin taustalevy mainostaa vihrein kirjaimin Aspirinia, ja elohopeajuova on painunut - 34,5 asteeseen. Viimeksi tuntui yhtä kylmältä silloin kun nuori toimittaja joutui lähtemään kotoaan. Vanhempi veli Oskari lunasti maatilan itselleen, Juhani sai nipun seteleitä, takamailta 20 hehtaaria metsää ja puoli kilometriä rantaviivaa kesäpaikkaa varten. Naapu-

rin isäntä toivotti hymyillen hyvää matkaa. Hän lohdutti, että on paljon muitakin nuoria miehiä joista ei ole oikeisiin töihin.

”Kylmä kuin helvetissä”, Juhani toteaa itselleen. Miehen mieli jäsentyy kirkkaan apeaksi: hänen oma helvettinsä lähti kaksi kuukautta sitten mitään sanomatta. Avioliitosta tarpeekseen saanut Satu ei enää ole nuori, mutta vieläkin kaunis ja entistä miestään kohtaan hyytävän kylmä. Onneksi poika ja tyttö haparoivat jo aikuisen elämänsä ensi askeleita, joten heidän huoltajuudestaan ei tarvitse tapella.

Juhani syyttää Hofnarin ja kaivaa turkishaalarin taskusta vihreän pullon. Yrttiviina on hyvä rohto talveekin jäätävämpään kylmyyteen, johon vain avioliittoon pettynyt nainen pystyy. Kirpeä neste polttaa suussa ja vaatii useamman kourallisen lunta kyytipojaksi.

”Perkele tässä yhden akan perään itketä!”

Uusi viina- ja lumiannos työntää todellisuutta mielen peräkamareihin ja vahvistaa käsitystä naisukupuolen luontaisesta raakuudesta. Juhaniin elämään on äidin lisäksi osunut vain yksi nainen, joka rakastaa pyyteettömästi. Nyt tämä nainen on mahastaan kiinni hangessa ja vinkuu apua.

Juhani nostaa koiran syliin ja kantaa pakkasen jäykistämät jalat savustusuunin luukussa loimottavan tulen lämpöön. Koira kiepsahtaa selälleen ja nostaa tassunsa kohti kirkasta taivasta. Lumen naarmuttamia kypäliään ojentelee Ina, aateliselta nimeltään Ina Dix, karkeakarvainen kääpiömäyräkoira, jonka sukupuu on komea. Elämänsä umpihankeen juonut nainen hankki sen aikanaan sijoituskoiraksi tienaamaan ryyppyrahoja. Inan piti tehdä pentuja myyntiin, mutta kun tilanne meni liian intiimiksi, se pentele istui. Pihtaaminen vei koiramaailman feministin tuonpuoleisen rajalle. Viimeiset rahansa pentutehtaaseen sijoittanut nainen oli jo tilannut eläinlääkäriltä piikin, mutta Satu pelasti koiran ottamalla sen koeajalle. Ihme kyllä viisivuotias oman tiensä kulkija sopeutui oitis uuteen kotiinsa.

Juhani hakee mökistä Inan puseron: suora paksusta villalangasta kudottu lyhyt putki, jossa on napitus selän puolella. Pakkasan aiheuttama hytinä alkaa helpottaa, koira siirtyy lähemmän tulta ja kellahtaa tyytyväisenä kyljelleen.

Vihreä juoma kierrättää verta kiihkeästi ja lujittaa Juhanin kielteistä käsitystä naisista. Kipeä avioero on ehdottomasti Sadun mustasukkaisuuden syytä. Eikä mitään aihetta Juhanin mielestä ollut, paitsi Leena pikukujouluissa ja Marja ja... ”Mutta Leenan kanssahan se oli vain viatonta flirttiä. Ja paskat! Julkinen häpäisy se oli. Juhlakansa hymähteli ja Satu pyöritteli nolona käsiään. Voiko vaimoa moukkamaisemmin loukata?”

Juhani ärsyyntyy taas itseensä. Hän huomaa olevansa samanlainen meikkaaja kuin luonto. Se käyttää totuuden peittelyyn lunta, hän viinan tarjoamaa harhaa ja outoja unelmia. Mies katsoo vihaisesti vihreää pulloa, ”mitä lie ranskalaisten hinttarien litkua?” Lekkeri lentää korkeassa kaaressa jälle, ja Ina perässä lumi pölyten. Tällä kertaa koira pitää pelastaa aika kaukaa hangesta. Juhani hakee mökistä puolikkaan pullon kirkasta kansallisjuomaa uskoen, että se auttaa analysoimaan rakkauden haaksirikkoa turvallisella tavalla. Mieleen tulevat Juba Tuomolan sarjakuvat. Viivissä ja Wagnerissa Juhanin ongelma saa hykerryttävän selityksen:

Wagner tuijottaa tietokoneen ruutua: ”Runo, ala tulla!”

Sika saa inspiraation ja kirjoittaa kiihkeästi:

”Mies rakasti

naista,

nainen jätti miehen,

nainen otti

uuden,

mies alkoi juoda.”

Wagner hämmästelee: ”Tulikin asiaproosaa.

”Tuskin sitä voi paremmin sanoa”, vaimonsa jättämä mies tuntee Wagnerin veriveljekseen.

Juhani ottaa pari reipasta kulausta lisää ja toteaa, että hänellä on vielä paljon oppimista naisista. He ovat sala-

peräisiä olentoja, vieraantumisen projektikin joutui heti alussa vaikeuksiin naisen takia. Takapakki on nimeltään Marja, jonka Juhani opetti talon tavoille entisellä työmaallaan. Juuri opiskelunsa päättänyt neitonen oivalsi asiat terävästi. Pian hän oli parempi kuin moni vanha tekijä, potentiaalista ainesta paljon vaativampiin tehtäviin tiedonvälityksen raadollisella kentällä, Juhani muistaa ajatelleensa.

Nuori nainen oli viehättävä oppilas. Sama lämmin tunne palasi pari viikkoa sitten, kun Juhani oli Prisman ruokaosastolla hakemassa tehdasvalmisteista kuivamuonaa luonnonmukaista korpielämää varten. Siinä Marja seisoi näkkileipähyllyn vieressä iloisesti hymyillen, muutama ystävällinen sana riitti horjauttamaan Juhaniin pyrkimystä takaisin luontoon. Yhtäkkiä mies halusi Marjan kaveriksi uuden elämänsä alkutaipaleelle ja kutsui hänet vierailulle korpimökilleen. Tämä suostui heti! Marja oli lähdössä työmatkalle Lontooseen, mutta tulisi kylään sen jälkeen. ”Voidaan rauhassa vaihtaa kuulumisia.”

Arkisissa sanoissa oli Juhani mielestä mystistä lupausa tai tulkintavirhe. Varmaa on vain se, että naiset käänntelevät hänen päätään tahtonsa mukaan. Selitykseksi ei riitä ”eläköön se pieni ero”. Hyökkäys tapahtuu henkisellä tasolla, takaoven kautta niin ettei sitä heti huomaa.

”Onkohan Marja naimisissa, ei sillä ainakaan sor-musta ollut nimettömässä”, Juhani kysyy itseltään. Perkele! hän yrittäisi vielä kerran, sillä Marja on älykäs, omaperäinen ja luonteeltaan kiltti. Ryyppy ryypyltä nainen vaikuttaa aina vain sopivammalta kumppanilta. Mutta Juhani varoo ryntäämästä suin päin naimisiin. Seurusteluvaihetta kannattaa jatkaa mahdollisimman kauan, sillä se sisältää miellyttäviä jännitteitä. Avoliitto voisi kokeilla, Juhani huomaa päästyään pullon puoliväliin. Hän tietää parisuhteita, joissa ratkaisu toimii hyvin. Avoliitto on virallinen, se ottaa huomioon myös lasten oikeudet.

”Voi vittu!”

Onnen autuas tunne on tiessään. Juhania tympii, sillä järki on taas kärsinyt tappion tunteiden hulluudelle. Pitäisi ensin tutustua kunnolla mahdolliseen uuteen naisystävään. Ja Marjaltakin pitää varmaan kysyä, hänellä voi olla ihan oma mielipide asiasta.

Juhani tietää, että Marjan sana on aina perusteltu kaikissa olosuhteissa. Jos nainen on eri mieltä tai ei jotain varmuudella hallitse, hän sanoo sen suoraan. Rehelliset älykkönaiset ovat pelottavia, sillä heitä toimii työmarkkinoilla yhä enemmän miesten leipää syömässä. Roolit muuttuvat järkyttävää kyytiä kaikilla aloilla. Innokkaimmat neidot juoksevat jo pitkin metsiä rynnäkkökivääri kädessä poninhäntä heiluen. Kauluksessa kimaltelevat luutnantin tai vähintään alikersantin arvomerkit ja silmissä vaanii tappaja. Juhania puistattaa, sillä kaikki vanhat turvalliset arvot on häpäisty. Neekeri on valittu valkoisen Suomen kauneimmaksi naiseksi, Erkki ja Kalle pussaavat toisiaan parisuhteen rekisteröimisen jälkeen ja poistuvat hääjuhlaan riisisateessa.

Nyt lentää kossupullo kauas järven jäälle. Koira hypää pystyyn ja seuraa katseella korkeaa kaartaa. Se ei kuitenkaan viitsi lähteä perään, vaan kellahtaa takaisin makuulle ja tuhahtaa. Mies kaatuu humalaisen heiton horjuttamana kyljelleen hankeen.

”Jaha, sauna saa vielä odottaa”. Juhani vääntäytyy pystyyn, horjahtelee mökin seinustalle kylmettyneen maasturin luokse ja kytkee lämmittimen päälle. Vajassa aggregaatti jauhaa sähköä, joka riittää myös mökin valaistukseen. Koira kintereillään mies työntyy ovesta hirsiseinien kahlitsemaan lämpöön, Ina kaivautuu peitteen alle omalle paikalleen nukahtaen saman tien. Juhani asettaa herätyksen kännykkään neljäksi, sillä hänen naisvieraansa juna saapuu rautatieasemalle jo kuudelta aamulla.

Elämänsä välitilassa harhaileva mies ei jaksa riisuutua. Haalarit päällä hän rojahtaa sänkyyn kaverinsa viereen, ja pian mökin valtaa humalainen kuorsaus. Aurinko putoaa metsänreunan taakse, pakkaneen napsahtelee nurkissa entistä kimakammin. Juhani painajaisessa Marja pakkaa laukkuaan. Hänen hyvää hedelmää kantanut työmatkansa on ohi ja reittilento Helsinkiin lähtee tunnin kuluttua. Metsän peto ulvoo kammottavasti lähellä hirsimökkiä. Naarassusi valmistautuu saalistamaan.

Syntynyt vuonna 1990 ja asunut koko ikänsä Kauhajoella Etelä-Pohjanmaalla. Vuoden 2009 ylioppilas, joka pääsykokeissa epäonnistuttuaan kävi englannin kielen opintolinjan Etelä-Pohjanmaan Opistolla. Sitä kesti vuoden. Yritti hakea toistamiseen yliopistoihin; ei päässyt. Päättyi takaisin Etelä-Pohjanmaan Opistolle. Kirjoittamisen opintolinja herätti kiinnostuksen kirjoittamista kohtaan. Ei ole yrittänyt julkaista mitään, vaikka sellainen on käynyt mielessä. Rakastaa kissoja ja on taipuvainen laiskuuteen. Yrittää leikkiä kielellä silläkin uhalla, että saa tekstin pilalle. Kirjoittaa mustia novelleja ja vielä mustempia runoja, sillä kaikki henkilöhahmot ovat enemmän tai vähemmän rikki. Psykke on rikottava, ennen kuin sen voi korjata.

Runot syntyvät milloin mistäkin – yhdestä sanasta, vanhasta tehtävästä, huonosta repliikistä. Niitä ei voi pakottaa syntymään. Eikä niitä voi kuin yrittää hillitä.

1

Kissa istuu pöydällä peitonkulma suussa

Yritän ymmärtää

Sen raavitut silmät katsovat kattoon ja minäkin katson

En näe kuin puolet siitä

En saa selvää ilmeestä

En edes yritä ymmärtää.

2

Minulla on lusikka
jolla haluaisin kaivaa
umpisuolesi
näkyville

Leipäveitseltä on katkaistu niskat
Se hengittää kolme kertaa tunnissa
Joskus kaksi.

3

Pilvissä siniharmaa värjää keskustan ja palan oikeasta reunasta
Se esiintyy silmäkulmissa
Nimike joka on hätäpäissään keksitty
Pilattu, siihen on sekoittunut mustaa
Kuka päättää, onko vapaaehtoisia
Rankkasateen ja tulvien jälkeen
Ei tunne veljeyttä kenenkään kanssa
Tehdään mielettömästi mielenkiintoista
Kahden välissä olematta silti kumpaakaan
Raikkaasta himmeään.

Olen syntynyt vuonna 1979. Suurimman osan elämästäni olen asunut Teuvalla, jossa asun edelleen. Aloin kirjoittaa vakavissani vuonna 2007. Seuraavana vuonna julkaistiin esikoisteokseni ”Rundilla”. Se oli kokoelma huumorinovelleja. Seuraava teokseni oli ikään kuin jatkoa ensimmäiselle. Se julkaistiin vuonna 2009 ja oli nimeltään ”Koivistonkylän karhubongarit”. Seuraavana vuonna esikoisromaanini ”Tappamisen taide” julkaistiin. Silloin poikkesin ensimmäisen kerran huumorista jännitykseen. Viimeisin teokseni ilmestyi alkukevästä 2011. Se on lapsille suunnattu pienoisromaaninimeltään ”Vanhan aseman salaisuus”. Näiden lisäksi yksi novellini on ilmestynyt antologiassa ”Mitä tahansa edestä löytyy” ja olen myös kirjoittanut erilaisia juttuja paikallislehtiin.

Seuraava kirjani ilmestyy näillä näkymin vuoden 2012 alussa. Se on jännitysromaaninimeltään, jonka kirjoitin hyvän ystäväni Anu Mäntylän kanssa. Kesällä alan kirjoittaa nuortenromaaninimeltään, joka käsittelee masennusta ja koulukiusaamista. Sain projektiin apurahaa 5500e Etelä-Pohjanmaan Kulttuurirahastolta. Siitä on suurelta osin kiittäminen Etelä-Pohjanmaan Opistoa, kirjoittajalinjaa ja opettajia.

Tämä vuosi E-P:n Opistolla on ollut antoisa. Olen oppinut paljon eri tyylilajeista ja kiinnostunut jopa runoudesta. Olen saanut työskennellä lahjakkaista kirjailijoista koostuvassa ryhmässä ammattitaitoisten opettajien ohjaamana. Kulunut vuosi on kehittänyt minua suunnattomasti kirjailijana. Tarinaan, joka on tässä julkaisussa, sain idean yhdestä lukuisista tuntiharjoituksistamme. Muutaman version jälkeen siitä syntyi novelli Lokinpoikanen.

LOKINPOIKANEN

Kun huusin isää, pimeydestä vastasi ainoastaan veneen kylkeen iskevien hiljaisten aaltojen loiske. Oli sysimustaa, edes tähtiä ei näkynyt taivaalla. Isä oli kertonut, että paras aika ahvenen kalastukseen oli heti keskiyön jälkeen. Olin odottanut koko päivän, että yö saapuisi ja pääsisimme kalaan. Isä ei ollut koskaan aikaisemmin ottanut minua mukaansa. Tunsin itseni melkein aikuiseksi kun pääsin hänen mukaansa.

Aioin jo aamulla kaivaa madot mullasta. Isä kielsi, sillä madot olisivat saattaneet kuolla kuivuuteen ennen yötä. Päivä tuntui lohduttoman pitkältä. Katsoin viiden minuutin välein syntymäpäivälahjaksi saamaani rannekelloa. Olin oppinut kellonajat jo viisivuotiaana. Isä ja äiti olivat olleet ylpeitä. Jotkut kavereistani oppivat ne vasta ensimmäisellä luokalla. Lopulta, illalla kun olin jo melkein nukahtanut sohvalle, isä sanoi että olisi aika lähteä matkaan.

Isällä oli oma, salainen kalapaikkansa, jota kukaan muu ei tiennyt. Nyt minä saisin tietää salaisuuden. Isä vannotti, etten koskaan kertoisi sitä kenellekään, korkeintaan omalle lapselleni joskus tulevaisuudessa. Minä lupasin juhllaisen vakavasti ja vein käden sydämeni päälle. Jouduimme soutamaan melkein kaksi tuntia ennen kuin pääsimme perille. Tai isä souti ja minä istuin perässä tähystäen kiviä ja karikkoja. Kun pääsimme oikeaan paikkaan, hämärä oli muuttunut pimeydeksi. Isällä oli iso taskulamppu mukanaan. Sen valossa hän heitti ankkurin veteen. Hän auttoi minua laittamaan madon koukkuun. Se oli salaperäistä ja samalla hiukan pelottavaa. Olin kuitenkin turvassa. Olihan isä kanssani. Ympäriämme ei näkynyt mitään. Kuului ainoastaan meren tasainen kohina ja unettomien lokiin kirkaisut. Tuntui melkein siltä, kuin olisimme olleet tekevässä jotain kiellettyä.

Isä oli oikeassa. Se oli tosi hyvä kalapaikka. Sain seitsemän isoa ahventa. Isä sai 11, mutta ne olivat kaikki pienempiä kuin minun. Kello oli kaksi, kun isä sanoi, että olisi aika lähteä kotiin. Hän meni veneen keulaan ja nosti ankkurin vedestä. Juuri kun hän oli saanut sen veneen sisäpuolelle, hän horjahti, menetti tasapainonsa ja tippui mereen taskulamppu mukanaan. Lamppu sammui ja sen valo jäi hetkeksi loistamaan silmiini hiipuen hitaasti pimeyteen. Huusin itkien isän perään kurkottaen päätäni veneen ulkopuolelle tumman, miltei mustan meren ylle. Vastausta ei kuulunut. En voinut hypätä perässä, sillä en osaa vielä kunnolla uida.

En tiennyt missä päin koti oli. Siirryin veneen keskelle ja otin airon käteeni. Tökin sillä veneen ympärille toivoen airon osuvan isääni. Se ei osunut, vaan tippui lopuksi mereen. Olin siinä vaiheessa jo varmasti ajelehtinut kauas siitä kohdasta, jossa isä tippui. Istuin veneen pohjalle ja hautasin kasvoni kämmeniini. Itkin kunnes olin itkenyt niin kauan, että kyneleet loppuivat. Isän kuva mielessäni vaivuineen maaten hitaasti aalloilla lipuvan veneen pohjalla.

Herätessäni olin pienen saaren, tai oikeastaan luodon rannalla. Vene oli ajautunut virran ja tuulen mukana saarelle jossa ei kasvanut juuri mitään. Nousin pois veneestä ja laitoin ankkurin maahan. Kiersin pienen saaren monta kertaa ympäri. Siitä huolimatta en osannut hahmottaa missä olin. Olimme olleet liian kaukana kotoa. Vaikka minulla olikin vene, toinen airo puuttui. En muutenkaan olisi ollut tarpeeksi iso soutamaan sitä

suuria aaltoja vastaan, enkä olisi edes tiennyt minne suuntaan lähteä. Istuin kivelle saaren korkeimpaan kohtaan ja jäin odottamaan että joku kulkisi ohitse. Odotin ja odotin, mutta ketään ei tullut. Tunsin olevani ainoa ihminen maapallolla. Silloin kuulin heikon vingahtavan äänen pienen pienestä raosta kiven alta.

Kumarruin katsomaan. Näin laihan ja takkuisen lokinpoikasen, joka oli käperyneenä pienelle kerälle ahtaan raon pohjalla. Poikanen nousi seisomaan ja tuli ulos raosta. Se levitteli hentoja siipiään ja availi pientä nokkaansa. Lintu oli nälkiintynyt. Emo oli jostain syystä hylännyt sen. Otin poikasen käteeni ja silitin varovasti sen pientä päätä. Se katsoi minuun suurilla ruskeilla silmillään ja availi jälleen nokkaansa. Katsoin ympärilleni mutta missään ei näkynyt mitään syötäväksi kelpaavaa. Sitten muistin kalat ja onkimadot. Laitoin poikasen takaisin maahan ja kävin veneellä. Syötin poikasta mato kerrallaan. Se söi niitä ahnaasti. Aivan kuin se ei olisi viikkoon syönyt mitään. Ei se varmaan ollutkaan. Katselin nälissäni ahvenia. Olisipa minulla ollut edes tulitikut mukana. Tosin ei pienellä saarella ollut paljon mitään poltettavaa. Olisin silti voinut tehdä edes pienen nuotion risuista joita oli ajautunut luodon rantaan. Nyt joutuisin syömään kalat raakana.

Kun poikanen oli syönyt kyllikseen, otin sen käsieni väliin ja lämmitin lintua parhaani mukaan. Tunsin miten se värisi pelosta ja kylmyydestä. Minun ei ollut kylmä, sillä isä oli käskenyt laittaa kunnolla vaatetta ylle. Lopulta, linnun hiukan lämmettyä, laitoin sen kalastustakkini povitaskuun nukkumaan. Siellä sen olisi hyvä olla. Se tuntisi sydämeni tasaiset lyönnit. Ehkä se jopa nukkuisi hiukan.

Nyt on kulunut jo puolitoista päivää eikä ketään ole näkynyt missään. Ehkä minä tosiaan olen viimeinen ihminen maapallolla. Onneksi lokinpoikanen voi hyvin. Madot ja kalat ovat vahvistaneet sitä. Olen itsekin syönyt kaksi kalaa. Ne maistuivat pahalta. Ihmettelen, miksei kukaan ole tullut etsimään minua. Luulisi, että äiti olisi jo huolestunut. Voi olla, että olen lipunut niin kauaksi, että he etsivät väärästä paikasta. Sitä paitsi eihän muut edes tiedä isän salaisesta kalapaikasta. On hyvä, että lokinpoikanen on seurani. Ainakaan minun ei tarvitse kuolla yksin. Toivottavasti tuuli kääntyy. Sitten voisin lähteä poikasen kanssa tuulen mukana ja jättää elämäni kohtalon käsiin. Mennä sinne, minne tuuli kuljettaa.

Kolme päivää. Meidän on pakko lähteä pian, sillä kalat ovat pilaantumassa ja juomavesi melkein loppu. Tuuli on hiukan kääntynyt. Katson aaltojen perään. Siellä näkyy vain sinistä. On melkein mahdotonta nähdä missä vesi loppuu ja missä taivas alkaa. Olen miettinyt isää ja kuolemaa. Pääsikö isä Taivaaseen? Minä uskon, että pääsi. Isä oli aina niin kiltti minulle ja muille ihmisille. Pakko kilttien ihmisten on päästä Taivaaseen. Eihän uskonossa ja Jumalassa muuten olisi mitään hyvää.

Kyllä, isä on Taivaassa.

Olemme lipuneet tuulen mukana melkein vuorokauden. Olemmekohan pian Ruotsissa? Toivottavasti emme ole kiertäneet ympyrää. On kumma miten emme ole nähneet ketään, ei veneitä eikä edes lentokoneita taivaalla. Yhden saaren olen nähnyt, mutta se oli liian kaukana. Katselin janoisena saarta lipuessamme hiljaa sen ohitse.

En voi enää syödä kaloja. Ne ovat pilaantuneita. Lokinpoikasta se ei tunnu haittaavan. Se kasvaa ihan silmissä. Meillä on enää pullollinen vettä jäljellä. Meidän on pakko löytää jostain maata. Merivettä ei voi juoda. Olen nähnyt televisiosta ohjelman, jossa se kerrottiin. En tiedä voivatko lokit juoda merivettä. Toivon, että poikanen oppisi pian lentämään. Se on katsellut ympärillämme lenteleviä lajitovereitaan ja hiukan räpytellyt siipiään. Se ei kuitenkaan ole vielä uskaltanut lähteä lentoon. Lokit osaavat uida hyvin, joten tuskin sillä tulee olemaan hätää.

En osaa kuin Isä meidän -rukouksen. Olen toistellut sitä karheiden, kuivuneiden huulieni välistä. En jaksaa enää kauaa. Lokinpoikanen on huomannut heikkouteni. Se makaa kainalossani, yrittää lohduttaa omalla hiljaisella tavallaan. Olen käynyt kerran elämässäni omenavarkaissa. Toivon, että Jumala ei ole siitä niin vihainen, että ei päästäisi minua Taivaaseen. Isä varmaan jo odottaa. Hyvästelen poikasen. Silitän vielä kerran sen pientä päätä ja heitän sen ilmaan, suoraan yläpuolelleni. Aluksi poikanen on ihmeissään mutta lopulta se levittää siipensä ja lähtee lentoon. Katselen kuinka se lentää horisonttiin, pois näkyvistä. Suljen silmäni ja huokaisen.

Syntynyt Kauhavalla, koulutukseltaan ylioppilas, pukuompelija ja diplomi-kosmetologi. Tehnyt toimittajan töitä alueen lehtitaloissa. Opiskellut kirjoittamista Jyväskylän avoimessa yliopistossa syksystä 2007, suorittanut lähiopetusjaksot Etelä-Pohjanmaan Opistolla. Kansanopisto on paikka, jonne palaa syksy syksyn jälkeen. Opiston ilmapiiri on ainutlaatuisen kannustava ja opettajien ammattitaito ajan tasalla. Kirjoittaa novelleja, joissa mystiset tapahtumat sekoittavat arjen rutiinit. Tunnelmakuvaus, pitkät lauseet ja elokuvamaisuus tunnuspiirteinä. Viehättynyt muodonmuutoksiin, katoamisiin, uniin ja persoonan järkkymiseen. Perfektionisti, esteetikko ja totuuden etsijä, joka pyrkii lopettamaan editoinnin ja julkaisemaan novellikokoelman.

TALO

Näin talon ensimmäisen kerran kun kävelin sen ohi matkalla keskustaan. Tihkusade veti piikkinsä kasvoihini. Talo kohosi pienellä kummulla hallitun maisemaa. Sen yläkerran ikkunassa paloi valo. Jäin katselemaan ikkunaa. Hahmo nousi huoneen sisältä ja painautui lasin pintaan. Vetäydyin männyn suojaan. Kuvajainen siveli ikkunaa käsillään, näin että se oli hoikka mies, kapeat kasvot. Hetken kuluttua hän vetäytyi pois ikkunasta, en pystynyt jatkamaan matkaa. Kun vihdoinkin pääsin kauppaan, en muistanut miten olin sinne tullut. Keräsin ostokset ja kuljin takaisin kotiin. Hidastin ohittaessani talon, valoa ei näkynyt. Kotona söin ja luin hetken Poen novellia *The Oblong Box*. Menin sänkyyn ja odotin unta. Pyörityäni tunnin verran turhaan, nousin ja puin ylleni mustat vaatteet. Tiesin minne olin menossa. Talon kaikki valot paloivat, kun pääsin sen lähelle. Mies poltti savuketta pihassa. En tiennyt miten lähestyä häntä. Jäin talon portin viereen seisomaan. Hän oli huomannut minut ja käveli luokseni.

-Hei, etsitkö jotain? mies sanoi ja katseli minua, mittasi muotoni ja kulmani.

-En, en oikeastaan, jäin vain katselemaan taloa.

-Vai minua?

-En voinut olla huomaamatta sinua, ei kai se haittaa.

-Ei, olen tottunut siihen, että naiset seisovat portillani keskellä yötä, hän sanoi ilme vakavana, mutta ei voinut olla nauramatta, kun näki häpeäni.

-Haluaisitko tulla sisälle, avasin juuri Château Berliquetin?

-Voin tulla, vastasin, ja hän käveli edelläni, avasi oven. Hän pyysi minua istumaan sohvalle huoneeseen, jonka turkoosit värit loivat meren ääniä. Hän palasi pian kädessään lasit ja viinipullo. Joimme ja keskustelimme, hän kertoi meneillään olevasta projektista, taidenäyttelyn teosten luomisesta. Minä kerroin käännöstöistäni, hän kuunteli tarkkaan ja sanoi, että hänellä on eräs kirja, jonka hän voisi antaa minulle. Hän kävi toisessa huoneessa ja antoi käteeni kirjan, jonka sivut olivat kellertävät. Katsoin painovuoden ja jouduin sanomaan hänelle.

-En voi ottaa tätä vastaan, kirja on liian arvokas.

-En tarvitse sitä.

-Silti

-Ota vaan.

-Kiitos paljon.

-Mutta nyt minun on palattava töiden ääreen, tuletko uudelleen huomenna, samaan aikaan?

-Tulen.

-Odotan sinua, hän sanoi ja saatteli minut ovelle.

En nukkunut koko yönä. Käänsin Emily Dickinsonin runoja koko päivän. Pohdin, miten kääntää säkeet *The hours slid fast - as hours will Clutched tight - by greedy hands So - faces on two Decks look back -Bound to opposing lands*. En saanut mieleistäni käännöstä valmiiksi ja menin uupuneena nukkumaan. Heräsin pimeässä ja pelkäsin, että oli liian myöhäistä mennä talolle. Hän kuitenkin odotti minua pihassa ja sanoi, että voin viipyä kauemmin. Hän oli saanut työnsä etenemään nopeammin kuin oli suunnitellut. Olin utelias näkemään hänen maalauksiaan. Hän vaikutti kuitenkin haluttomalta esittelemään niitä, joten en kysynyt asiasta. Tapasimme joka ilta ennen näyttelyä. Hän oli pyytänyt minua avajaisiin ja vasta silloin näin teokset. Suuret värikkäät taulut, jotka eivät näyttäneet esittävän mitään tunnistettavaa, mutta kun katsoin niitä kauempaa, aloin nähdä hahmoja, muotoja ja kirjaimia. Olin juuri saamassa selville kirjaimista muodostuvan sanan, kun hän pyysi minua sivummalle ja kertoi, että kaikki taulut oli myyty, yhdelle ostajalle. Onnittelin häntä ja loppuillan vietimme keskustassa.

Suuraavana päivänä menin taas talolle, mutta se oli pimeä. Odotin tunti-kausia männyn alla, mutta hän ei saapunut. Kävin talolla täydestä kuusta täyteen kuuhun. Kunnes en saanut enää rauhaa. Ikkunoista heijastuva valo sammui yön seinään. Talosta näkyi vain ääriviivat katulamppujen takana. Katselin ympärilleni ennen kuin menin lähemmäksi. Olin jo astumassa portista sisään, kun kuulin askeleita. Vetäydyin varjoon. Mies ja koira kävelivät ohi. Lumessa oli raskasta kulkea. Kuu tuli esiin pilvien takaa ja loi käytävän joka johti ovelle. Tiirikoin lukon auki, ovi narahti kivuliaasti. Katselin ympärilleni. Joku oli käynyt täällä minua ennen. Näin sen siitä, että tavarat eivät olleet omilla paikoillaan. Menin astiakaapille, löysin lasin, nostin sen huulilleni.

Äsken tyhjä lasi oli täyttynyt, maistoin makean maun, join kaiken ja laskin lasin alas. Yö väistyi silmänräpäyksessä. Asuni oli vaihtunut, ylläni oli sininen samettipuku. Ovikello soi. Menin avaamaan, en voinut muutakaan. Hattupäinen mies seisoi oven takana. Knalli peitti hänen päänsä, tuuhea parta verhosi leuan. Hän antoi minulle kirjekuoren, jossa luki nimeni. Hän ei puhunut, katseli vain minua arvioivasti, kääntyi sitten pois. Huusin hänen peräänsä, mutta auringonvalo nielaisi hänet. Suljin oven ja avasin kirjekuoren. Yksi arki täynnä kirjaimia, jotka eivät tarkoittaneet mitään. Luin ja luin, kunnes sain selville yhden lauseen: tulet hajoamaan. Pudotin paperin lattialle. Oli taas yö ja asuni oli sama kuin tullessani taloon. Otin äsken kädessäni olleen lasin uudelleen otteeseeni, nostin sen huulilleni. Lasin reuna jäi kieleeeni kiinni. Hetken paniikin jälkeen repäisin itseni irti. Veren maku tulvahti suuhuni. Halusin tehdä saman uudelleen, mutta laskin lasin kädestäni. Menin portaita ylös ja avasin ensimmäisen oven. Minun ei olisi pitänyt tulla takaisin. Minuuteni alkoi hajota ja annoin sen mennä.

VILLE MERILÄINEN, s. 1989, KOKKOLA

Olen varhaisesta keski-ikäen kriisistä kärsivä parikymppinen pojankloppi, jolle sana- ja säveltaide ovat sydäntä lähellä. Kirjoitan enimmäkseen lyhykäisiä hupijuttuja ja pitkästä vakavamielistä proosaa, mutta runoilukin sujuu jos tunnelma on kohdallaan (lue: emottaa vietävästi).

ALBERT

Kutsun sinua Albertiksi

vaikka taidatkin olla tyttö.

Syy siihen on vanha setäni,

Albert hänkin,

joka muistaakseni näytti hieman sinulta.

Tosin hänellä ei ollut samanvärisiä palmikoita,

eikä pisamia eikä silmälaseja.

Hän oli myös hiukan sinua suurempi,

ainakin metrin verran suuntaan jos toiseen,

mutta muuten olette samannäköisiä.

No, ainakin teissä on enemmän samaa näköä

kuin karhulla ja joutsenella.

Teistä kahdesta hän olisi ehdottomasti karhu

mutten menisi sinua joutseneksi kutsumaan...

Täidat olla vielä se surullisenkuuluista ankanpoikanen.

Palataan asiaan tuonnempana, kun minulla on auto ja sinulla...

No, tiedäthän.

Palatakseni Albert-setään.

Setäni oli **SUURI** mies,

monessakin mielessä.

Toki hän harrasti hyväntekeväisyyttä:

Hän ei koskaan jättänyt ruokaa lautaselle,

kenenkään lautaselle.

Siksi hän kai olikin niin suuri.

Ai mitenkö se tekee hyvää?

No,

säästyy vettä tiskatessa,

kun lautanen on nuoltu puhtaaksi.

Itse asiassa,

Albert-setähän kuoli jo ennen syntymääni.

Sitä paitsi,

hänhän oli pieni ja *hintelä*.

Taisi jopa kuolla nälkään.

Ketähän minä ajattelin?

Aivan, miten saatoinkaan erehtyä!

Mielessäni olikin tätini Margaret.

Valtava nainen,

taistelulaiva jäi pieneksi hänen rinnallaan.

Eikä se ollut kielikuva.

Jospa kutsunkin sinua Margaretiksi.

Tarkemmin ajatellen...

Ehkei teissä ole lainkaan samaa näköä,

mutta jos sallit,

kutsuisin sinua silti Albertiksi.

Olen mieltynyt siihen nimeen...

Ehkä siksi, että omani on Amalia,

vaikka pojaksi synnyinkin.

Olisipa täti Margaret äitini.

Hän aina tahtoi pojan, jolle antaa nimeksi Albert,

mutta saikin vain tyttäriä,

kuten **suuret** rakastajat kuulemani mukaan saavat.

JOULUPUKKI ON KUOLLUT (JA ME TAPOIMME HÄNET)

Tässä lepää Joulupukki

Kuuraparta, oiva ukki

Punanuttu päältänsä

On tummemmaksi muuttunut

Karvalakit, hiippahatut

Ei niitä tänään näy

Suru mielis' tonttulaumojen

Mut' on Pukin muori suuttunut

Vaik' vieraat mustaa puhuvat

On mustin muorin mieli

Totisesti, terä julmin

On pikkulapsen kieli

Päätyi pilttein usko
Siks' veivin pukki heitti
Kielen, kitalaenkin
Hän rotanmyrkyl' peitti

Tontut arkun nostavat
Sen ulkosal' he kantaa
Ikiroudan syleilyyn
He papan rakkaan antaa

Viimein tuodaan kivi harmaa
Johon kaiverrettiin kuusi
"Hyvää matkaa, Joulupukki!"
Viel' kerran tontut huusi

RISTIHÄIVYTYS

Aamuyhdeksän lumimyrsky
laantuu sopivasti valomerkin aikoihin
Lähtevät aamut tervehtivät saapuvia

Vaihtavat ehkä sanasen yöstä

(joka lomautettiin säästämissyistä)

kun se oli ensin huhkinut
narkomaanin lailla

ylitöitä

Koko pitkän talven.

Sen vertaus-

kuvallisen selän takana

puhutaan

(syvillä äänillä)

Siitä, kuinka se ei mahdu

utopistiseen maailmankuvaan.

Yö tulee muistaa,

mutta ei

pahan voimien ikonina.

Toinen ääripää

ei astu kenenkään varpaille

ja toinen

repii niistä kynnet.

Tarvitaan ristihäivytyt

Siten että vain

terävä silmä

huomaa, milloin

yksi päivä päättyy

ja toinen alkaa

Ja terävänkin silmän voi sitoa

hermoista liekaan

kun sen kutsuu tarpeeksi

moneen pöytään, ja sen kautta

totuttaa luottamaan

vieraisiin ja puolituttuihin

Jotka ovat vanhoja tovereita

niin kauan kuin he tarjoavat.

Tuoppien kertyessä liukas sana hurmaa kuulijansa

soittamalla sydän-

kielillä Bachin konserton harpulle ja jousille

Sieväksi muistovirreksi itse tietoisuudelle.

Sen myötä silmä näkee vain jälkivaikutuksen,

Unohtaa kaivata öitään,

Ja lopulta pelätä pimeää.

Sillä pelotonta yksilöä

on yllättävän helppo hallita.

KAHDENKYMMENTENKAHDEN ASTEEN PAKKASESSA

Pihakoivuista oli pudonnut raskas lumipeite

Olin näkevinäni maahan jääneissä uurteissa perhosia

Oksille jäi ohuempi kerros valkoisiksi sormikkaiksi

Ne eivät silti yltäneet
toisiinsa.

PÄIVÄKODIN VIIMEINEN PÄIVÄ

Sysimetsän siimeksestä riennon äänet raikaa

Siellä villi peikkokansa punoo julmaa taikaa

Päiväkodin aikovat ne voimin alistaa

Nyt saapuu peikko mahtavin, se laumaa valistaa:

”Veljet! Tunnette peikkoalkemian ensimmäisen säännön!”

Peikkovanhus, liehuparta, aikansa pois jauhaa

Ympärillä peikkokansa riemuissansa pauhaa

Kun harmaahapsi, valkoviiksi neuvot auliit antaa:

”Aina, kun teette loitsun, teidän on... SYÖTÄVÄ HYVIN PALJON LAPSIA! Päiväkotiin!”

Peikkokansa riehaantuu ja kirmaa kohti rantaa.

Takkurkit läpimärät käyvät kaupunkiin
Pian katse osuu kadunkulman arabiin
Hän peikkosille tarjoaa lämpöisen kebabhain
Vaan rähikäisille ei riitä pelkkä kebab lain

Niin kuolinhuuto särkee aurinkoisen aamuhetken
Kun päiväkotilaiset pihaan päättää pienen retken
Pikkupiltit nokosille iloissansa kiittää
Kun kadun päässä tomupilvi hurmeinen jo siintää

”Katso, Ritva. Ovatko nuo eskarilaisia?”

”Eivät. Ne ovat aivan liian karvaisia ja rähiseviä ja...”

”Voi luoja, onko tuo Habib? Mitä nuo ovat, Ritva?! MITÄ NE OVAT?!”

”Pahin painajaisemme, Jori Sivari.”

Niin päiväkodin tätönen, hän poimii haulikon
Ja äidinvaistot liekeissä näin ryntää taistohon
Hän urheasti puolustaa lail’ karhuemon ikään
Mut’ peikkolauman mahtia ei pysäyttää voi mikään

Vaik’ jalopeuran rohkeus tuon pienen rouvan täytti
Pian peikko sydäntänsä alkupaloiks’ näykki

Jo valtaa pelko sivarin ja kenties hyvä niin
Ei kirkunut kun rukka syötiin suihin parempiin

Jo kiiluu silmät ahnaasti kun astuu peikot saliin
Teletapeiks' luullen kertyy lapset ryhmähaliin
Näin päättyy satu siitä kuinka peikot käypi sotiin
Laila hiljaisuuden joka saapuu päiväkotiin.

RISTIHÄIVYTYS, OSA II

Aamuyön lumimyrsky laantuu
sopivasti kello kahdeksan ruuhkan aikoihin
Lähtevät aamut tervehtivät saapuvia
(pysähtymättä)
sillä niillä on pirunmoinen
kiire vuorojen välillä
nyt kun yöltä on
lopullisesti kaapattu valta.

Tässä ei ole sinänsä mitään uutta ja merkittävää.

Päivät seurasivat toisiaan
jo silloin aiemmin kun hämärä vielä
saattoi pimeään rannoille ja kukkuloille

Mutta nytemmin

ainoa hämärä maailmassa on raja

eilisen – (ja) – tulevan

välillä

Sillä yhteydestä nykyhetkeen luovuttiin

viimeistään silloin

kun Hypnos

menetti taljansa

kirjoitettiin pakanajumalten joukkoon

ja kivitettiin hengiltä

tuottavuuden nimissä.

Lopulta kuitenkin ainoa voittaja

on perintönsä lunastava

veli, joka saapuuainaliianaikaisin

(ja aina väärään osoitteeseen.)

Kun kumarramme kilvan

yhä syvempään,

lopulta otsat osuvat maahan

siten että ontoksi

kuluneesta kuoresta

purkautuu sieluntäysi matoja

Jollei kyseinen

sisuskalu alunperinkin ollut

huomisenpelkääjien

keksimä pelottelukeino.

ITSEVIHAN ABC

Sanotaan, että musiikki alkaa hiljaisuudesta

Sanotaan, ettei voi rakastaa muita, jollei rakasta itseään

Sanotaan, että rakkaus alkaa luottamuksesta

Sanotaan, ettei ihminen ole saari

Sanotaan myös, ettei kukaan selviä yksin

Sanotaan, että täytyy olla itsenäinen

Ja ettei saa vaivata muita tyhjänpäiväisillä ongelmilla

Pidän musiikista

Siispä pyydän: olkaa hiljaa

Kysyn: jos en luota kehenkään, vihaanko itseäni?

Kysyn: jos vihaan itseäni, vihaanko kaikkia?

Tahtoisin tietää: ettekö väsy ristiriitoihinne?

Edes toisinaan?

Sanotaan, että ihminen on oma paras ystävänsä

Ja sanotaan, että ihmisen paras ystävä on koira.

TIE MIEHEN VIE

Eli mies mi' ties

Ei ies miest' vie

Sen mies tieten ties'

Et tie miehen vie

Niin tie miehen lie

Vien' kenties

Sen miehen mi' ties

Ei ies miest vie.

Kävi Limingan Taidekoulun kuvataidelinjan, jonka jälkeen eksyi Etelä-Pohjanmaan Opistolle kirjoittamaan. Kynä on pysynyt koko elämän kädessä sekä kirjoittamisessa että kuvataiteessa. Kirjoittaa enimmäkseen runoja ja novelleja ja kaikista eniten nauttii tunteesta, jolloin unohtaa ympäröivän maailman tekstiin uppoutuessaan.

HETKET

Mieleni on synkkyys, jonka valo repisi riekaleiksi.

Synkkyys on joka puolella, ja ainoa asia jonka näen on tämä pieni musta asemalaituri tyhjiössään, jota en sitäkään näkisi ilman laiturin lyhtypylväiden himmeää valotonta valoa. En kuule mitään. En askelia, en tuulta, en omaa hengitystäni. En mitään. Kuin olisin ainut olemassa oleva, silti ilman olemassaoloani.

Jalkojeni alla on musta kivetyks, joka on kuin peili josta katselen itseäni. Hiukseni ovat tiukasti kiinni ja verhoiltuna mustaan harsoon, joka peittää puolet kasvoistani ja silmäni. Silmäni, jotka vuotavat sille mustalle kivetykselle upoten läpi sen pimeyden iskeytymättä.

Haluan. Toivon. Odotan.

Odotan, että tämä viimein loppuisi. Odotan yhä, kuten olen odottanut jo kauan. En osaa sanoa päiviä, en kuukausia enkä vuosia, vaikka näen aseman suuren kellon. Kellon, jonka tikitystä en kuule, ja liikettä en näe. Kellon, joka silti on vaihtanut aikaa jokainen kerta kun siihen katsoo.

Nousen ylös tuntematta lihaksieni toimintaa. Jätän tummanpuhuvan puisen matkalaukun silti penkille lepäämään, kuka sen nyt voisi ottaa, kun ketään ei ole. En edes enää tiedä, mitä laukussani on, tiedän vain sen että avain roikkuu kaulassani numeroin 203.

Kävelen edestakaisin sitä pientä matkaa, jonka pystyn näkemään. En uskalla ottaa askelta sen pimeyden reunan yli, en edes koittaa koskettaa sitä. En uskalla.

Yhtäkkiä kuulen.

Kuulen junapillin rääkäisyn ja hyvin läheltä.
"Juna!" Huusin äänettömällä pimeyteen hukkuvalle äänellä.

Musta, kiiltävän rautainen höyryveturi oli vieressäni, päästään pelottavan kuuloisia puk-sahduksia synkällä suhinalla siivitettyä ohjaamon ollessa tyhjä.
Samalla hetkellä kun silmäni sumenivat junan sisältä tulevista kirkkaista valoista, tajusin; minulla ei ole lippua, vain yksi reikäinen kolikko taskuni pohjalla.

Juna alkoi viheltämään lähtöään, enkä aikonut enää odottaa.
Otin matkalaukkuni, ja nousin junan kyytiin.

Heti sisälle päästyäni tunsin kuinka juna lähti kuin ohikiitävässä sekunnissa liikkeelle, hytkyen ja ilmoittaen jokaisen metallisen pyöränsä pyörteen äänenä.
Olen helpottunut. Olen täällä, minä olen liikkeessä. En tahdo enää ikinä odottaa.

Katsoin ympärilläni silmäni kuin sokaistuen.
Kattokynttelikkö heilui junan liikkeiden mukaan, ja liekit lepattaen toivat oudon tunnelman heijastuessaan puiselle lattialle ja sitä kautta viininpunaisille sametti-istuimille.
Istuimet tuntuivat lämpöiseltä syleilyltä ihoani vasten.

Vihdoin tunnen.

Havahduin ja katsoin toiselle puolelleni, johon oli ilmestynyt puinen lipas kolikkoreiällä ja järeällä lukolla.
Hämmennyksen karuuden ja pelon liehittämänä tiputin ainoan, syöpyneen kolikkoni rasiaan, yrittäen näyttää siltä että niin sen pitäisikin olla.
Kankeana käänsin pääni ikkunaan päin toivoen lipaston katoavan sinne pimeyteen, mistä oli ilmestynytkin.

Unohdin kaiken samalla hetkellä, kun katsoin sen vähän mitä ulkomaailmasta näin. Junan ulkopuolella oli vettä. Vettä, jonka pinnalla lipui hitaasti ja rauhallisesti kynttilöitä tasaisen kauniilla liekillä, kuin tuulen suojassa kylmältä maailmalta.

Jäin vain tuijottamaan sitä unenomaista näkyä hiljaisuuden vallatessa mieleni.

Hiljaisuus alkoi puhuttelemaan minua kysymyksin.
Missä olen ja miksi olen?
Minne minä olen matkaani tekemässä?

Hiljaisuuden pitkä taival ilman tietoa tulevasta.

Silti rauha oli ajatuksieni valtias,
kuin käsi silittämässä poskeani ja sanoen;

ei mitään hätää.

Heräsin ja havahduin; juna pysähtyi.

Katsoin ulos keskelle rauhallista valopilkahtelevaa merta,
ja tunsin, nyt on aika.

Hiljaisuuden hymyillessä otin avaimen kaulastani ja kävelin kohti ovea matkalaukku
kädessäni.

Ovi oli auki minua odottaen.

Istuin portaalle ja kiersin lukkoa.

Sillä hetkellä ei ollut enää laukkuja, ei avainta eikä ketjua.

Astuin askeleen alaspäin tuntien lämpimän veden kosketuksen
kynttilän käsieni yllä syttyessä.

Mieleni on hetki, jonka vahvuus unohtaa rauhaan.

